

Toimenpideoite TPA 47/2020 vp

Arja Juvonen ps

Toimenpideoite kodinomaisten vanhustenhoivayksikköjen koronaviruspotilaiden erikoissairaanhoidon ja saattohoidon laadun, inhimillisyyden ja oikea-aikaisuuden turvaamisesta

Eduskunnalle

Suomessa ja vanhustenhoivayksiköissä tällä hetkellä kovaa vauhtia leviävään koronavirukseen liittyy vahvasti keuhkokuume ja vakava hengitysvaje. Kodinomaisissa vanhustenhoivayksiköissä voi olla haasteellista hoitaa äkillisestä hengitysvajeesta kärsiviä potilaita.

Yksiköistä puuttuu usein erikoissairaanhoidon laitteita, kuten happisaturaatiolaitteita, spiroja eli lääkesumuttimia, happilaitteita, happirikastimia tai imulaitteita, joilla saadaan puhdistettua potilaan hengitysteitä. Yksiköistä voi puuttua tämän lisäksi kipu- ja kuumelääkkeitä ja potilaan suonsisäiseen nesteytykseen tarvittavaa välineistöä sekä henkilöstöä, jolla olisi lupa tai koulutus niitä antaa.

Yksikössä ei aina välttämättä ole myöskään lääkäriä saatavilla eikä riittävästi hoitajia hoitamaan akuutisti sairastuneita vanhuksia. Näin on erityisesti viikonloppuisin ja ilta- ja yöaikaan. Koska kyse on kodinomaisista hoivayksiköistä, niiltä ei vaadita sairaalatasoista varustelua.

Koronavirusinfektio on ihmisen terveydentilan romahduttava sairaus. Se iskee kovalla kädellä riskiryhmiin, joihin ikääntyneet kuuluvat. Epidemiaan on jo menehtynyt monia vanhuksia eri hoivakodeissa ympäri Suomen. Tämä on hyvin järkyttävää. Koronaan sairastunut ihminen tarvitsee monipuolista sairaanhoitoa. Sairaalassa monioireisia potilaita hoidetaan muun muassa happimaskien ja hengityskoneiden turvin. Potilaita on myös sedatoitu eli nukutettu pahimpien vaiheiden aikana.

Vanhukset ovat hoivakodeissaan erilaisessa asemassa liittyen hoitoon. Ikääntyneen siirtäminen hoivapaikasta toiseen on jo itsessään riski vanhukselle. Ikänsä puolesta he kuuluvat myös riskiryhmään koronaan sairastuessaan. Jokaista on kuitenkin hoidettava yhdenvertaisesti ja eettisesti oikein. Inhimillisyyden on oltava mukana näissä vaikeissa tilanteissa.

Mikäli potilaan parantuminen koronaviruksesta ei onnistu, on edessä usein hyvinkin nopea päätös saattohoidon aloittamisesta. Sairaaloissa valmiudet saattohoitoon ovat vahvat. Sairaaloissa on happilaitteita, lääkäreitä ja palliatiivisen hoidon osaamista, lääkkeiden antajia ja lääkkeitä. Sairaalassa on mahdollisuus sedaatioon, joka helpottaa saattohoidettavan elämän viime hetkiä. Koronavirukseen sairastuneen vanhuksen oireenmukaisen hoidon sairauden eri vaiheissa on toteutettava. Näin tulee olla myös saattohoidon kanssa. Palliatiivisen eli kivun hoidon tulee olla kai-

Toimenpideoite TPA 47/2020 vp

kissa hoivakodeissa Suomessa mahdollista. Mikäli hoivayksikkö ei kykene antamaan vanhukselle oireenmukaista erikoishoitoa tai saattohoitoa, on apu ja osaaminen vietävä hoivayksikköön ulkopuolisin voimin.

Koronaan sairastuneen vanhustenhoivan asukkaan kohdalla potilaan omaiset kokevat suurta ahdistusta läheisensä hoidosta. He jäävät ulkopuolelle jo fyysisesti, sillä vanhustenhoiva on suljettu vierailuilta. On lohdutonta ajatella, että sairastunut vanhus ei voi tavata läheistään. Myös sairastuneen vanhuksen omaisen tulee saada tietoa läheisensä sairastumisesta sekä saatava olla mukana saattohoitopäätöstä tehtäessä.

Vanhustenhoidon tilanteesta on eduskunnassa käyty keskustelua vuosia. Koronaviruspandemian keskellä olemme äärettömän suurten kysymysten, mutta myös loputtomuuden edessä. Koronavirukseen sairastunut, monioireinen vanhus tulee hoitaa hyvin koko hänen sairautensa aikana, mutta myös sen jälkeen, kun kaikki voitava on tehty. Saattohoidon on oltava laadukasta, inhimillistä, oikea-aikaista ja turvallista.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ja varmistaa sen, että kodinomaisissa vanhustenhoivayksiköissä toteutuu laadukas ja oikea-aikainen koronavirukseen sairastuneiden vanhusten erikoissairaanhoidon sekä saattohoidon, johon liittyy sairauden aiheuttamien oireiden helpottaminen, hyvä perushoito, laadukas ja oikea-aikainen palliatiivinen hoito sekä sairastuneen omaisten huomioiminen sairauden eri vaiheissa.

Helsingissä 20.4.2020

Arja Juvonen ps